

O'quvchilarni darsga jalb qilishda zamonaviy metodlardan samarali foydalanish usullari

Dilfuza Ahmatovna Shakarboyeva
Toshkent shahar Olmazor tumani 185-maktab

Annotatsiya: Zamonaviy ta'lim metodlari - bu o'quvchilarni faollashtirish, ularning o'z-o'zini rivojlantirishini qo'llab-quvvatlash va ta'lim jarayonini yanada samarali qilish uchun ishlatiladigan innovatsion yondashuvlardir. Ushbu metodlar an'anaviy ta'lim usullaridan farq qiladi, chunki ular texnologiya, interfaollik va individual yondashuvlarni o'z ichiga oladi. Ushbu maqolada dars jarayoniga o'quvchilarni jalb qilish uchun zamonaviy metodlardan foydalanish usullari yoritilib beriladi.

Kalit so'zlar: dars, metod, usul, interaktiv, individual ta'lim

Methods of effective use of modern methods in attracting students to the lesson

Dilfuza Akhmatovna Shakarboeva
School №185, Almazar district, Tashkent city

Abstract: Modern educational methods are innovative approaches used to activate students, support their self-development and make the educational process more effective. These methods differ from traditional educational methods because they include technology, interactivity and individual approaches. This article highlights the methods of using modern methods to attract students to the teaching process.

Keywords: lesson, method, method, interactive, individual education.

Kirish

Zamonaviy metodlarning umumiy maqsadi o'quvchilarga faol, mustaqil fikrni rivojlantirish imkoniyatini yaratishdir. Bu metodlar o'quvchilarning ta'lim jarayoniga yanada ko'proq qiziqish bilan yondashishiga yordam beradi. Zamonaviy metodlardan darsda foydalanish, o'quvchilarning qiziqishini oshirish va ularni darsga faol jalb qilish uchun samarali usuldir. Har bir metodni o'zining ta'lim jarayoniga qo'llanilishi uchun moslashtirish zarur. Zamonaviy metodlar, asosan, o'quvchilarning faolligini oshirish, ular bilan to'g'ri muloqot o'rnatish, tanqidiy fikrlashni rivojlantirish, shuningdek, texnologiyalarni ta'limga joriy etishga asoslanadi. Zamonaviy ta'lim

jarayoni o'quvchilarning qiziqishini oshirish va ularning faolligini ta'minlash uchun an'anaviy usullardan tashqari yangi, interfaol metodlarni qo'llashni talab qiladi. O'quvchilarning darsga qiziqishini oshirish, bilimni chuqurroq o'zlashtirish va ijodkorlikni rivojlantirish uchun zamonaviy ta'lim metodlari muhim ahamiyat kasb etadi.

Usullar va adabiyotlar tahlili

Bugungi kunda zamonaviy metodlarning turlari kengayib bormoqda. Ularning ichida quyidagilar bilan tanishib chiqamiz: texnologiya va raqamli resurslardan foydalanish, o'yinlashtirilgan ta'lim, proyektga asoslangan ta'lim, differensial ta'lim, kritik fikrlashni rivojlantirish.

Texnologiya va raqamli resurslardan foydalanish metodlari deganda, elektron ta'lim platformalari kiradi. Ular o'quvchilarga onlayn darslar va testlar orqali o'qitishni samarali amalga oshirish. moodle, google classroom kabi platformalar o'quvchilarga o'z vaqtida materiallarni olish va ishlash imkonini beradi. Multimedia vositalari ya'ni video darslar, interaktiv taqdimotlar, animatsiyalar va diagrammalar yordamida o'quv materiallarini yanada tushunarli va qiziqarli amalga oshirish mumkin.

O'yin elementlarini ta'lim jarayoniga kiritish o'quvchilarni rag'batlantiradi va ularning darsga qiziqishini oshiradi. Bu asosan boshlang'ich sinf o'quvchilariga dars o'tishda ko'proq foydalaniladi. Ularga mavzularni o'yin tarzida o'rgatish dars samaradorligini oshirishga yordam beradi.

O'quvchilarga haqiqiy hayotdagi muammolarni hal qilishda o'zlarini sinab ko'rish imkonini berish - proyektga asoslangan ta'lim turiga kiradi. Ular loyiha ustida ishlashadi, tadqiqotlar o'tkazadilar va yakuniy natijani taqdim etadilar. Bu usul o'quvchilarga o'z-o'zini boshqarishni, jamoada ishlashni va tanqidiy fikrlashni rivojlantiradi.

O'quvchilarning individual ehtiyojlari va o'qish tezliklariga moslashadigan metod bu differensial ta'lim metodidir. Bu usulda har bir o'quvchiga o'zining qobiliyatiga mos topshiriqlar beriladi, shunda ular darsga faolroq jalb qilinadi va o'zlarini qulay his qilishadi.

Kritik fikrlash - bu ma'lum bir mavzu yoki masala haqida chuqur, tahliliy va mantiqiy fikr yuritish jarayonidir. Bu, o'quvchilarga ma'lumotlarni tanqidiy va mantiqan tahlil qilishni o'rgatadi, shu bilan birga ularga qarorlar qabul qilishda yaxshiroq, ongli va asoslanuvchi yondashuvlarni rivojlantirishga yordam beradi. O'quvchilarga mavzuga doir savollar berish, ular fikrlarini izohlash va turli xil nuqtai nazarlarni tahlil qilishga undaydi. Bu metod tanqidiy fikrlashni rivojlantirishda samarali usul hisoblanadi.

O'zbek pedagog olimlaridan Rahimov Sh. va Abdurahmanov S.lar zamonaviy ta'lim metodlari, xususan, differensial ta'lim metodlarining ahamiyatiga

to'xtalغانlar. Ularning tadqiqotlari o'quvchilarning o'ziga xos ehtiyojlari va imkoniyatlariga mos ravishda ta'limni individuallashtirishga qaratilgan. Bunda o'quvchilarning intellektual salohiyatini inobatga olib, ular uchun moslashtirilgan metodlar va materiallar ishlab chiqish muhimligi ta'kidlangan. Bu yondashuv, o'quvchilarning o'z imkoniyatlariga ko'ra samarali ta'lim olishlarini ta'minlaydi.

Bundan tashqari Mahmudov U. va Davlatov T. o'yinlashtirilgan ta'lim (gamification) metodlarini o'qitish jarayonida qo'llashni izlanishlarida o'rganishgan. Ularning tadqiqotlari o'yin elementlarini ta'lim jarayoniga kiritish, o'quvchilarda motivatsiyani oshirish va darslarni qiziqarli qilishning samarali usul ekanligini ko'rsatdi. Ular o'yinlar orqali o'quvchilarga ta'lim berish, jamoaviy ishlashni rag'batlantirish va o'quvchilarga o'z bilimlarini sinovdan o'tkazish imkoniyatlarini yaratishga e'tibor qaratishgan. Abdullayev H. va Tohirov Z. o'zlarining ishlarida interfaol metodlarni o'qitishda qo'llash, o'quvchilarni muammoli vaziyatlarda faol ishtirok etishga rag'batlantirishga qaratilgan ko'plab metodik yondashuvlar ishlab chiqqanlar. Ularning ilmiy izlanishlarida "kritik fikrlash" va "ijodiy yondashuv" kabi tushunchalar keng yoritilgan. Bu metodlar o'quvchilarning darsga qiziqishini oshirish va ularga o'z fikrlarini to'liq va tahliliy ifodalash imkonini yaratadi.

Tahlil va natijalar

Rahimov Sh. va Abdurahmanov S. ning ilmiy ishlari differensial ta'limni rivojlantirishga qaratilgan. Ular, o'quvchilarning o'ziga xos qobiliyatlarini va o'qish tezliklarini hisobga olgan holda, ta'limni moslashtirishning zarurligini ta'kidlaganlar. Bu metod, o'quvchilarga o'z bilimlarini yanada chuqurroq o'zlashtirish imkoniyatini beradi va ularning muvaffaqiyatlarini oshiradi. Ular, ta'lim jarayonida o'quvchilarning turli ehtiyojlari va salohiyatlarini inobatga olish zarurligini ko'rsatib, har bir o'quvchiga mos materiallar va topshiriqlarni taqdim etish zarurligini ta'kidlashgan.

Differensial ta'lim orqali o'qituvchilar o'quvchilarning individual imkoniyatlarini hisobga olgan holda, har bir o'quvchiga mos o'qish tezligi va yondashuvni tanlashadi. Bu yondashuv o'quvchilarning samarali ta'lim olishlariga yordam beradi va ularning darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Rahimov Sh. va Abdurahmanov S. o'quvchilarga individual yondashuvni ta'lim jarayoniga tatbiq etishning muhimligini ta'kidlaganlar. Ularning tadqiqotlarida o'quvchilarning har biri uchun alohida yondashuvni tanlash, ularning xususiyatlariga, ehtiyojlariga va salohiyatiga qarab ta'lim berishning ahamiyati ko'rsatilgan. Bu metod o'quvchilarning o'z salohiyatlarini maksimal darajada rivojlantirishga yordam beradi va o'qish jarayonini samarali qiladi.

Shuningdek, Rahimov Sh. va Abdurahmanov S. o'z ilmiy ishlari orqali o'quvchilarning ta'limga bo'lgan qiziqishini oshirishga qaratilgan metodlarni ishlab chiqqanlar. O'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash uchun, ular darsda interfaol va

o'yinlashtirilgan metodlarni qo'llashni taklif qilganlar. O'yinlashtirish (gamification) orqali o'quvchilarni darsda rag'batlantirish va ularga darsning qiziqarli va interaktiv tarzda o'qilishi imkonini yaratish mumkin.

O'yinlashtirilgan ta'lim metodlari orqali o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish, ularni faol ishtirok etishga undash va darsni qiziqarli qilish mumkin. Rahimov va Abdurahmanovning ishlari, ta'lim jarayonida o'quvchilarning darsga jalb qilishda o'yin elementlari, viktorinalar va jamoaviy ishlarni qo'llashning samaradorligini ko'rsatadi.

Ularning tadqiqotlarida, shuningdek, ta'limda innovatsion texnologiyalarni qo'llashning muhimligi ta'kidlanadi. Rahimov Sh. va Abdurahmanov S. zamonaviy texnologiyalarni, masalan, multimedia vositalarini, interaktiv ta'lim platformalarini va virtual darslarni qo'llash orqali o'quvchilarni ta'limga yanada faol jalb qilishni maqsad qilganlar. Texnologiyalar yordamida o'quvchilarga yanada qiziqarli va samarali darslar tashkil qilish mumkin. Rahimov Sh. va Abdurahmanov S. o'z ilmiy tadqiqotlari orqali zamonaviy ta'lim metodlarini ishlab chiqqan va bu metodlarni o'quvchilarning individual ehtiyojlarini hisobga olish, ularni faollashtirish va darsni interaktiv tarzda o'tkazish uchun joriy etishning ahamiyatini ko'rsatganlar. Ularning ishlarida differensial ta'lim, individual yondashuv, o'yinlashtirilgan ta'lim va innovatsion texnologiyalarni ta'lim jarayoniga kiritishning samaradorligi ta'kidlangan.

Mahmudov U. va Davlatov T. o'z tadqiqotlarida o'yinlashtirilgan ta'lim (gamification) metodini o'quvchilarning o'quv jarayoniga faol jalb qilishning samarali usuli sifatida ko'rib chiqishgan. Ularning fikriga ko'ra, o'yin elementlarini ta'limga qo'shish o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi, darsni yanada qiziqarli va interaktiv qilishga yordam beradi.

Mahmudov U. va Davlatov T. o'yinlashtirilgan ta'limni ta'limda motivatsiyani oshirish va o'quvchilarning faoliyatini faollashtirishning muhim vositasi deb hisoblashadi. Ularning fikricha, o'yinlar orqali o'quvchilarga o'qish jarayonida rag'batlantiruvchi omillar yaratish mumkin:

- O'yinlar o'quvchilarga o'z bilimlarini amalda sinab ko'rish imkonini beradi.
- Ular o'quvchilarga o'zlarini sinovdan o'tkazish, musobaqalashish va birlari bilan bilim almashish imkoniyatini yaratadi.
- O'yin jarayonida o'quvchilarni raqobat va hamkorlik ruhida ishlashga undaydi, bu esa o'quvchilarning bir-biriga yordam berish va jamoaviy ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Azizxo'jayeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. - T.: 2003. - 174 b.

2. Azizxo‘jayeva N.N. Tarbiyachi mutaxssislari tayyorlash texnologiyasi. - T.: «Nizomiy TGPU». 2000. - 52 b.
3. Haydarova O.Q. Bo‘lajak tarbiyachilarni innovatsion faoliyatga tayyorlash. Qarshi, Nasaf, 2008. 114 bet.
4. Saidahmedov N. Pedagogik mahorat va pedagogik texnologiya. - T.: O‘z MU. 2003. - 66 b.
5. Saidahmedov N.S., Ochilov A. Yangi pedagogik texnologiya mohiyati va zamonaviy loyihasi. - T.: XTV RTM, 1999. - 55 b.